

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1909. március 4.

50. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Viale dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos polt sorja 40 fillér.

Visszaállítják az őrlési forgalmat.

Kedvező kilátások a fiumei liszt kivitelre.

A kereskedelmi minisztérium körülbelül két hét óta bizalmasan tárgyal a budapesti malomigazgatókkal az őrlési forgalom reaktiválása ügyében.

A konferencián résztvevők ugyszólván fogadták tetteik arra nézve, hogy az értekezések lefolyásáról semmit sem fognak nyilvánosságra hozni, mert az idő előtt való híradás nagyon is kérdésessé teheti az egész akciót.

A magyar kormány a külügyminiszterhez kész tervekkel akar fordulni a Szerbiának adandó eme gazdasági engedményre nézve, minél fogva minden „kiszivárgás” végzetessé válhat magára a akcióra.

Miután azonban az ügy egy napilap vasárnapi közleménye nyomán már rendkívüli élelnek megvitatás tárgya a budapesti és bécsi tőzsdén, ismertetjük a kérdést mostani embriónális állapotában.

Tényleg az őrlési forgalom reaktiválásáról van szó, de a néhány év előtt beszüntetett eljárástól teljesen eltűnő formában. Míg a nagy küzdelmek után is föntarthatatlannak bizonyult őrlési forgalom mellett a malmok idegen buzákat vámentesen importálhattak, ha ennek megfelelő lisztmennyiséget bizonyos időn belül — az identitás mellőzésével — a vámkülföldre exportáltak, addig a jelenlegi tervezet szerint az eljárás beviteli vagy kiviteli jegyeken (ami lényegében az onegy) fog alapulni.

Csak hogy a tranzakció nem a gabonaimportjával, hanem az őrlés exportjával veszi majd kezdetét.

A magyarországi vagy ausztriai malom például egy vagon lisztet exportál valamely vámsorompón túli országba. Ez esetben megállapítják, hogy a lisztnek mennyit tesz a buza aequivalense, ami természetesen az illető liszt-küldemény válfajától függ. Más a buzaegyenérték a nullás és más a hetes számú lisztnél. E tekintetben fix megállapított sémák lesznek érvényben.

Ha e sablon szerint a kivitt száz métermázsas liszt 125 métermázsas búzának a megőrléséből ered, az exportáló malom hivatalos bollettát kap, amelynek értéke megfelel 125 métermázsas buza beviteli vámjának, illetőleg métermázsánként 6 K 30 fillér alapján 787 K 50 fillérnek.

A részletek ez idő szerint még egyáltalán nincsenek megállapítva. Meglehet, hogy a tényleges, vagyis természetes arányszámot veszik bázisul, vagy esetleg megállapítják, hogy 100 kiló liszt megfelel 100 kiló búzának, de az nincs kizárva, hogy egy métermázsas lisztre talán csekélyebb, például 75 százalékos, vagyis 472 K 50 filléres aequivalenst határoznak meg. A megállapított beneficiumról — amint említettük — igazolványt adnak.

Már most ezzel a bollettával nem lehet ám külföldi buza vagy gabona, illetőleg bármi néven nevezendő agrár terméknek a beviteli vámját kiegyenlíteni, mert hiszen ez a leplezetlen őrlési forgalom volna, amiről szó sem lehet. Hanem pénzügyi vámok kifizetésére igenis felhasználhatók az igazolványok. Például gyarmatárúk (kakao, kávé, tea), fűszerek (bors, fahéj) déli gyümölcs (citrom, narancs, mandula) és effélék vámjával ezzel a 787 K 50 fill., illetőleg 472 K 50 fillérral kiegyenlíthető.

A malom természetesen nem importál e cikkek közül semmit. Miután azonban ez igazolványok eladhatók, illetőleg girálhatók, a lisztgyár értékesíti a bollettát valamely fűszeresnél. Nem az eredetileg fölfontetett összegért ugyan, hanem némi engedménnyel.

A bolletta szabad kereskedelmi forgalom tárgya lesz, árfolyama tehát a kereslet és kínálat alakulásától függ. Sokszor — ha csekély a liszt-export és így kevés az igazolvány — megveszik májra 99.75 százalékot, — ha a fűszerek időnkint nem keresik nagyon az igazolványokat — esetleg 97 százalékot.

Ez tehát a beviteli vagy kiviteli jegyek intézménye. Hangsúlyozzuk — mivel a tőzsdén tévesen úgy interpretálták a dolgot, — hogy ez a két fogalom teljesen fedi egymást.

Kifejezett exportpremiúmot kontemplálnak tehát s ez őrlési lendületet fog adni elsősorban a fiumei kiviteli forgalomnak. Persze burkolt formában ütök nyélbe a dolgot, mivel a külföldi államokkal kötött szerződéseink értelmében semmiféle premiummal nem szabad valamely cikknek a kivitelét elősegíteni, illetőleg ezáltal a külföldi országok beviteli vámját részben vagy egészen semlegesíteni.

Az egész azonfelül — amint mondtuk — nem egyeb, mint a kikészítési eljárás ugyan-csak burkolt alakja. Igaz ugyan, hogy ezért a 787 K 50 fillérért a malom nem importálhat búzát, de hát ez merőben fikció, mert hiszen megkapja a készpénzt, vagy mondjuk kap egy százalékos engedménnyel a kereskedőtől mintegy 780 koronát, aminek a fejében aztán importálhat kör lbeltől 124 métermázsas idegen búzát.

Az Ausztriával kötött kiegyezés értelmében a kikészítési eljárás semilyen formában 1917. december 31-ig nem újítható meg, ám a magyar és osztrák kormány közös elhatározásával természetesen a kiegyezés e rendelkezése törvényhozás útján eliminálható.

Vitathatatlan, hogy a külföldi államok megtámadhatják a reformot, jóllehet Németországban és Franciaországban ez idő szerint is fennáll a kiviteli, illetőleg beviteli jegyek intézménye.

Csak hogy itt ez az institúció már akkor érvényben volt, mikor mi velük megkötöttük a kereskedelmi szerződéseket, nálunk pedig új vámpolitikai akcióról van szó.

Ebbe nyomtatékosan beleszólhatnak kompaciáscenseink és kétségtelenül protestálni is fognak nevezetesen azok az országok, amelyeknek vagy lisztexportjuk van és amelyek ezáltal károsodnak, például Németország, Franciaország és az Északamerikai Unió.

De ez már a magas diplomácia ügykörébe vág és miután ez az eljárás volna egyike ama gazdasági kedvezményeknek, amiket Szerbiának akarnak nyújtani, elősegítve ezáltal a szerb búzáinak hozzánk való beözönlését, ma egyáltalán nem lehet megítélni, hogy a béke érdekében mennyire fogunk menni.

UJDONSÁGOK.

— Az agrárbizottság ülése. A városi agrárbizottság ma szerdán este 6 órakor Ossoinack G. elnöke alatt, ülést tart melyen néhány sürgősebb ügy kerül tárgyalás alá.

— A Quarnero Evezős Egylet közgyűlése. A mi rokonszenves fiumei magyar evezőseink szombaton este nagyszámu tag részvételével tartották meg ideai közgyűléstükét a Roda vendéglő külön helyiségében. Az évi jelentés felolvasása után, mely a kör kedvező anyagi helyzetéről és a múlt évben kifejtett élénk sporttevékenységről számol be, megejtették a választásokat, a melyek eredménye a következő: Elnök lett újból Roediger Ernő miniszteri osztálytanácsos, alelnökök Lampel Béla és Kell Richárd, háznagy Dénes Adolf, titkár Sóváry Béla, jegyző Kraht Miksa, pénztáros Balázs Simon, művezetők Mircsov Antal és Diamant Miksa. A közgyűlést kedélyes társasvacsora követte.

— A kormányzó neje nem fogad. Nákó Sándorné grófné szül. Liphay Eszter báróné Berta leányának betegsége miatt további intézkedésig nem fogad.

— Katonai sorozások. Az 1909. évi katonai sorozások e hó 12, 13 és 15-én tartanak meg a városi kaszárnyában.

Pénteken, e hó 12-én lesz az 1888. évben született első korosztálybeliek sorozása d. e. 8 órától kezdve.

Szombaton 13-án az 1887. és 1886. évben született második és harmadik korosztálybeliek kerülnek sorra.

Végre hétfőn 15-én azok a nem ide való illetőségűek soroztatnak, kik mindhárom osztályba tartoznak s fölhatalmazást kaptak arra, hogy Fiumében mehetnek a sorozásra.

— Fiume áru- és hajóforgalma januárban. A fiumei kikötőbe tengeren érkezett áruk mennyisége január hónapban 681.676 métermázsát és hat darabot, az onnét elszállított áruké pedig 701.319 métermázsát és 520 darabot tett.

A behozatal az előző év ugyanez időszakához képest mintegy 284.000 métermázsával emelkedett, a kivitel ellenben körülbelül 16.000 métermázsával csökkent.

A behozatal emelkedését az ásványzén-behozatal emelkedése idézte elő. A január hónapban behozott szén mennyisége 342.448 métermázsá volt, szemben az előző évi 91.305 métermázsával.

Ezenkívül emelkedett a buza, foszfátföld, ásványok, nyersjuta, gépek és készülékek és hulladékok behozatala is s az ez áruknál mutatózó emelkedés bőven ellensúlyozta azt a kisebb-nagyobb csökkenést, melyet a narancs és citrom, a tengeri magvak, a bor, szantorin-föld, aszfalt, téglák és cserépszindelyek behozatalánál találunk.

A kikötő kivételében lényeges emelkedést mutat a homok és kristálycukor, a nyersdohány, a bab, a paradicsom és cseresznye, a bárdolt bükkfa, a fűrészelt tölgy és fenyőfa és a magnézit, de ezzel szemben a buza, árpa, tengeri, hántolt rizs, tölgy és bükkfadonga, vasutitalpa, bárdolt fenyőfa, fűrészelt bükkfa, kénkövöld, ásványolaj, téglák és cserépszindely és só kivételében kisebb-nagyobb csökkenés észlelhető.

A hajóforgalom adatai szerint az 1909. évi január hónapban 595 hajó érkezett a fiumei kikötőbe és pedig 563 rakományval és 32 üresen. A rakományval érkezett hajók közül 492 gőzös és 71 vitorlás volt, az üresen érkezettek közül 18 gőzös és 14 vitorlás.

Lobogók szerint az 1909. év január hónapjában érkezett gőzösek közül 443 magyar, 41 osztrák, 9 olasz, 3 német, 11 angol, 1 spanyol, 2 dán volt; a vitorlások közt pedig 2 magyar, 57 osztrák, 24 olasz, 1 török.

— A zágrábi nagy pör. Zágrábban ma szerdán, kezdődött a nagyszabású összeesküvés pörének törvényszéki tárgyalása. A horvát főváros közönsége a pör iránt korántsem tanúsít olyan mérvű érdeklődést, aminőt vártak. A tárgyalási terem karzatára csak névre szóló jeggyel lehet bejutni. A jegyeket napról-napra állítják ki. A sajtó képviselőinek tízenyolc jegyet juttattak. Az első három-négy nap a roppant hosszú vádirat felolvasásával fog eltelni. A vádirat nagy számban való felolvasása egész napot igényelnek az általános kérdésekre vonatkozó kihallgatások. Ilyenformán a tanúk kihallgatására csak a hét végén kerülhet a sor. Az ügyészség kikötötte, hogy a husz védő közül minden tárgyaláson jelen kell lennie legalább hatnak, vagy hétnek. Az ebédidőre félórás szünetet hagynak. A tanúk száma eddig kétszázhatvan. Mivel a védők a tárgyalás folyamán újabb tanukat is be fognak jelenteni, ez a szám körülbelül negyedfélszázra fog növekedni. A koronatanú Nasztics György, a „Finale” című röpirat szerzője, aki a napokban érkezik Zágrábra, amiben sokan kételkednek. Az ügyészség intézkedett, hogy Nasztics rendőri védelemben részesüljön. A vádlottak látogatását az ügyészség a tárgyalás egész tartamára eltiltotta, mert a vádlottak ilyen alkalmakkor már többször követtek el levélcsempészéseket.

— Külkereskedelmi forgalmunk az 1909. év január havában. A m. kir. központi statisztikai hivatal tegnap tette közzé a magyar szent korona országainak folyó évi január havi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó adatokat. Ez adatok szerint behozatalunk értéke az előző év 97.7 millió koronával szemben ez év január havában 110 millió koronát ért el s ebből 85.6 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik.

Kivitelünk értéke a múlt évi 98.8 millió koronával szemben a folyó évi január hónapban 109.7 millió koronát tett, mely összeghez Ausztria 78.5 millió koronával járult. Az 1909. év első hónapjában árumérlegünk összesen 0.3 millió korona, Ausztriával szemben pedig 7.2 millió korona behozatali többletet tüntet fel.

Behozatalunkban legnagyobb értékösszeggel a textilipar készáruinak szerepelnek.

Legfontosabb kiviteli cikkeink ezuttal is a gabonafélék és a liszt. Az utóbbinál január havi kivitelünk 12.5 millió koronát tett, amiből 11.4 millió korona értékű Ausztriába szállított. Ezen arúnál az előző év január havához képest az összes kivitelben 3.9, az Ausztriába irányuló kivitelben 3.8 millió korona emelkedés mutatkozik.

Az Unió elnökválasztás előtt. Roosevelt, aki 1901-től 1909-ig volt az Egyesült Államok elnöke, holnap, március 4-én elhagyja elnöki székét, hogy azt most már a megválasztott új elnöknek, Taftnak engedje át. Eddigi hírek szerint az amerikai új kabinet a következőképpen fog megalkakulni: Philander Ch. Knox a külügyek államtitkárja, Franklin Mac. Veagh pénzügyi titkár, Ballinger belügyi titkár, George Wickersham államügyész, Charles Nagel kereskedelmi titkár, James Wilson földművelésügyi titkár lesz. Jakob M. Dickson-nak a hadügy-, George Lengerke v. Meyer-nek pedig a tengerészetügyi titkárságra van kilátása. Amerikában tudvalevőleg nincsen felelős minisztérium, mert minden állami ténnyért maga az elnök felelős. Éppen ezért nem is ismerik a miniszteri elnevezést, hanem az egyes tisztségek elén álló férfiakat titkároknak hívják. William Howard Taft székfoglalója impozáns népünnepséggel lesz egybekötve, amire már nagy lázzal készülnek. Az elnökválasztást szinte szertartásszerű szokások kísérik. A régi és új elnök egy kocsin hajtattak a „fehér házba” a Pennsylvania Avenue végéig a Capitoliumhoz, ahol a szenátus székelye van. Itt történik majd meg Taft ünnepélyes eskütetele.

— **Az olaszországi operaévad bajai.** Az olasz operai évad, a „stagione lirica” igen nehezen indult neki ezidén. Ilyenkor, bőjt idején szokott egyébkor tetőpontján állni s az idén egyre-másra buknak az imprezariók. Még az olyan előkelő operaszínházak, mint a római Costanzinak is, nagyon nehéz tele ez az idei, a torinói Regio s a parmai dalműszínház pedig valóságos válságban vannak. Igen rossz a helyzete a velencei Fenice-színházak s a genovai Carlo Felice-nak is. Velence legelső színházára annyira ránehézedett ez az évad, hogy a bérletből kitenni az imprezariót s a maguk számlájára vállalni az előadásokat, különben a társulat egy-kettőre széjjelrebbent volna. Szerencsére bűjtutóval vége az évadnak s addig már nem nagy az idő, különben tönkre menne a legtöbb imprezarió. A közönség valahogy hihetetlen módon, nem érdeklődik ez idén az opera iránt, nem jár a dalműelőadásokra: ez az oka a nagy bajoknak. Nem jár pedig leginkább azért, mivel elégedetlen az előadások színvonalával; ami nem is csoda, hiszen Olaszország java énekesei mind Amerikában vannak mostanság. Másrészt a gazdasági helyzet se kedvező s a délolaszországi, szicíliai katasztrófák is éreztetik hatásukat.

— **A velencei műkiállítás.** Az idei velencei nemzetközi műtárlaton résztvevő magyar művészek műveiket pénteken és szombaton küldték be a budapesti városligeti Műcsarnokba s a zsűri elé bocsátandó anyagban a magyar képzőművészet majd minden neves munkása képviselve van.

— **Dalmácia visszacsatolása.** Havass Rezső dr., a Földrajzi Társaság alelnöke tegnap Szegeden, a Dugonics-Társaság meghívására felolvasást tartott Dalmácia visszacsatolásáról, Bosznia annexiójának kérdésével kapcsolatban. Az érdekes felolvasást nagy tetszéssel fogadták. Havass Rezső dr. tiszteletére Lázár György dr. Szeged város polgármestere, ebédet adott, a melyen Szeged társadalmának színe-java jelent meg és meleg ovációban részesítették az ünnepeltet.

— **Egy budapesti ügyvéd öngyilkossága az Európa-szállóban.** Az Európa szállóban néhány nappal ezelőtt egy körülbelül 50 éves úriember szállt meg, aki a bejelentő lapot dr. Szadovszky József budapesti ügyvéd nevével töltötte ki.

Midőn ma délelőtt a szobaleány kopogott az 50. számú szoba ajtaján, melyben Sza-

dovszky lakott, nem kapott feleletet. Gyanús volt előtte a dolog és saját kulcsával behatolt a szobába, ahol az ügyvédet a pamlag mellett a földön halva találta. Mellette feküdt egy 12 kaliberes revolver, melyet Szadovszky — mint az orvosi vizsgálat kiderítette — kétszer szíven lötte magát, ami rögtön halálát okozta. Szadovszky öngyilkosságát éjjel hajthatta végre, mert az asztalon egy leégett gyertyát találtak. A lövést senki sem hallotta. A rendőrség lefoglalta az öngyilkos holmiját, óráját, szivartartót, tárcáját és egy lepecsételt csomag levelet. A csomagot felnyitották és a levelek közt egy fiumei rendőrséghez címzett is találtak a amely igazolja, hogy az öngyilkos lényeg Szadovszky József előkelő fővárosi ügyvéd, a Sas-kör alelnöke s volt országgyűlési képviselő.

Az érdekes levél a következőképen szól:

Tekintetes rendőrfőkapitányság!

Ide jöttem, hogy rettenetes idegességemben és izgatottságomban, mely örülésre vagy öngyilkosságra kényszerített, üdülést találjak. Fájdalom, céloom nem valósult meg. Szörnyű ellentétlenül vágy hajtott az öngyilkosságba. Budapestről jöttem, nevem dr. Szadovszky József ügyvéd, székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag, a Sas-kör és a katolikus kör alelnöke vagyok. Az 1887—1892-iki országgyűlésen mint függetlenségi képviselő a tasnádi kerületet képviseltem.

Aranyóram, jegygyűrűm, melltűm és 40 korona készpénzem a borítékban, arany gombjaim a kezeltőmben vannak. Izgatottságomban tegnapelőtt 100 koronát a zord idő miatt külső zsebembe téve valahol elvesztettem; csak másnap jutott eszembe.

A szálloda szobának számláját tessék megvárni pénzemből kifizetni. Halálom és temetésemet végett kegyeskedjék Parral Ferenc ügyvéd urhoz (Budapest, Váci-utca 36) fordulni és őt értesíteni, nem családomat. Rettenetesen fáj nekem ezek fájdalma és még sem tudtam elmenteni. A gyász közeiről minél kevésbé bántsa azokat, kiket szerettem és akik szerettek s ezért óhajtom, hogy boncolás nélkül — mert hisz anélkül is mondhatom, hogy szörnyű idegesség és nagyfokú szívhajtott az öngyilkosságba, — itt Fiumében temettesem el a leg-egyszerűbb módon. Ennek költségét Parral barátom meg fogja küldeni.

Végzetes tettemért emberbaráti elnézést és bocsánatot kérve, maradok mély tisztelettel Fiume, 1909. március 3.

Dr. Szadovszky József

U. i. Kegyeskedjék a portásnak, szobapincérnek, szolgának és szobaleánynak 2—2 korona borraivalót részemről kiadni, számlámat ma fizetni akartam, de holnapra használták el.

Bocsássa meg Isten bűnömöt, de nem tehetek róla; ellenállhatatlan erő vagy örület kényszerít engem a rettenetesre. Oh, miért kellett ennek megtörténnie, miért e gyászos szerencsétlenség szegény boldogtalan családomra. Nem tehetek róla, nem gyávaság, a végzet vagy örület kényszere ez.

Sz. J.

Igy szól a levél, amely bizonyára mindenkit mélyen megrá, aki azt elolvassa. Az öngyilkos ügyvéd hulláját a temető halottas házába szállították, a rendőrség pedig táviratilag értesítette Parral Ferenc budapesti ügyvédet és a budapesti főkapitányságot az öngyilkosságról.

— **Egy öngyilkossági kísérlet súlyos következményei.** Megirtuk, hogy február hó 18-án Rojs Lujza 21 éves leány 5 szublimát pasztillából álló oldatot ivott meg, mert a rendőrség nem engedte egy nyilvános házba belépni. A gyomormosás akkor későn jött s a

leány most utolsó napjait éli a kórházban, mert az orvosok lemondták az életéről.

— **Egy életunt fiatalember.** Tegnap számunkban már megírtuk, hogy Schmidt János helybeli tisztviselő a scarpateri pénzügyigazgatósági épületben levő lakásán bal halántékába lőtt. A fiatalember állapota nem ad aggodalomra okot. Megmenekülése csodával határos, mivel a golyó a bal halántékba ment be és a jobb halántékon jött ki, annélkül, hogy az agyat megsértette volna. Arra a kérdésre, hogy miért akart öngyilkos lenni, azt mondta, hogy életuntság miatt akart véget vetni életének.

— **Eltűnt pénztárca.** Malle Giuseppina 35 éves károlyvárosi illetőségű asszony bejelentette a rendőrségnek, hogy tegnap mikor a San Vito-térről a Latte-térig ment eltűnt 110 koronát tartalmazó pénztárca. Nem tudja, elvesztette-e a pénztárcait vagy ellopták tőle.

— **Munka nélkül.** A rendőrség tegnap 6 egyént tartóztatott le, kik munka nélkül és pénz hiányában csavarogtak a városban. Hazatoloncolják őket.

— **A kikötőből.** Március 3. Erkezett „Hungária” osztrák gőzös Triesztből 100 tonna vegyesáruval, „Buda II.” magyar gőzös Genuából üresen.

Idült: „Kassa” magyar gőzös Valenciába 130 tonna fával és 100 tonna vegyesáruval. „Ida” osztrák gőzös New-Orleansba 2000 tonna babbal és 600 tonna vegyes áruval, „Algerian” angol gőzös Liverpoolba 360 tonna liszttel és 300 tonna vegyes áruval.

Távirat ◀ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 3. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Az interpellációs könyvbe két új interpellációt jegyeztek be. Egyet Nagy György márc. 15-ének törvényes nemzeti ünneppé való avatása érdekében, s egyet Kmety Károly a „Szanin” elkobzása ügyében jegyzett be.

Átérnek a tőkekamatadó javaslat részletes tárgyalásának folytatására. Elnök szavazást rendelt el Eber Antal tegnap benyújtott módosítása felett s bejelenti, hogy husznál több képviselő névszerinti szavazást kér. A névszerinti szavazás megejtetvén, a ház Eber Antal módosítását a tőkekamatadó kulcsának 10%-ról 5%-ra való leszállítása érdekében 96 szavazattal 51 ellenében elfogadta. Ezután a ház rövid vita után az összes szakaszokat letárgyalta s ezzel a javaslatot részleteiben is elfogadta.

Átérve a kereseti adójavaslat általános tárgyalására,

Nagy Sándor elfogadásra ajánlja azt.

Polónyi Géza is mellette szólal fel.

A bankbizottság viharos ülése.

BUDAPEST, márc. 3. A bankbizottság tegnap este három óra hosszat tartó igen viharos lefolyású ülést tartott.

Holló Lajos felolvasta hosszú jelentését, mely azzal végződik, hogy a kormány utasítások az önálló bank felállítására.

Erre Wekerle a bizottsági tagok élénk tiltakozása közben azt indítványozza, hogy a jelentés fölötti határozathozatal halasztassék el addig, míg a tárgyalások Ausztriával be nem fejeződtek.

A függetlenségi képviselők azonban lehurrogták Wekerlét, valamint Széll Kálmánt is, aki utána beszélt.

Holtzy Pál azt javasolja, hogy bízzák Batthyány Tivadar gróf elnökre a legközelebbi ülés napjának megállapítását.

Batthyány erre kinyilatkoztatja, hogy Holló jelentésén kinyomatása után azonnal összehívja ismét a bizottságot.

Végül Kossuth kijelenti, hogy a kormány a kartellbankban állapodott meg, ő személyesen azonban továbbra is hive marad az önálló banknak.

Kormányválság?

BUDAPEST, márc. 3. A folyosón ma egyébről sem beszéltek a képviselők, mint a bankbizottság tegnap esti üléséről. Sokan helyeselték, hogy a bizottság nem hozott tegnap este érdemleges határozatot, az intranzigensek azonban azt mondják, hogy a kormányt fajt accompli elé kellett volna állítani. Nyíltan beszélnek arról, hogy a helyzet felborult s hogy a kormány pozíciója tarthatatlan. Ma délután fontos miniszteri tanácskozás lesz, mely a kormány válságos helyzetével fog foglalkozni.

Küldöttség Justhnál.

BUDAPEST, márc. 3. Máté László képviselő ma egy tiszaháti küldöttség élén tisztelegte Justh Gyulánál, hogy a bankkérdésben való magatartásáért üdvözölje. Justh válaszában kijelentette, hogy az ország függetlenségi érzelmű polgárai benne nem fognak csalatkozni, marad aki volt. Mindnyájunknak össze kell fognunk, hogy az önálló bank megvalósuljon.

Az oravicai választás eredménye.

BUDAPEST, márc. 3. A Bredicianu Coriolán halálával megüresedett oravicai kerületben tegnap folyt le a képviselőválasztás, melynek eredményeképpen Siegescu alkotmánypárti jelöltet 1840 szavazattal képviselővé választották Papp román nemzetiségi ellenében, aki 1087 szavazatot kapott.

Sikkasztó postakezelő.

BUDAPEST, márc. 3. Lipták Irén, a Bercsényi utcai postahivatal megszökött kezelőnöje elien, ki több mint tíz ezer koronát sikkasztott a kincstár pénzéből, a rendőrség elrendelte a körözést. Azt hiszik, hogy a megszökött leány Berlinben tartózkodik.

A hangulat Belgrádban.

BELGRÁD, márc. 3. A hangulat teljesen megváltozott. Tegnapelőtt és tegnap csupa izgatottság volt minden, a csapatszállítások következtében uton-utfélen híresztelték, hogy a háboru kitörése csak órák kérdése, ma azonban váratlanul békés lett a felfogás. A sajtó is szelíd hangon ír, háborúról szó sincs a lapokban. A Vecserna Novosti komolyan inti a népet hogy nézzen mindenki dolga után, mert már eleget szenvedett az ország. A kereskedelem pang és Bosznia annexiója eddig is 15 millió dinárjába került Szerbiának, amelyet kevesen fog megfizetni. Ne hallgasson tehát a nép a kávéházi politikusokra.

Wright repülőgépeinek balesete.

PAU, márc. 3. Willbur Wright tegnap felszállt repülőgépén s magával vitte a magasba Vivez spanyol ezredesét is. A kísérlet ezúttal nem sikerült, a motor elromlott és a repülőgép lezuhant. Wrightnek és Vivez ezredesnek semmi baja sem esett, a repülőgép azonban erősen megrongálódott.

Meghívó.

A Fiumei Népbank R. T.

részvényeseinek hétfőn márczius 8-án d. e. 11 órakor az intézet helyiségeiben (Dante-tér) tartandó második

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1908. évről.
2. A mérleg bemutatása és a nyereség felosztása iránti javaslat.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A felmentvény megadása az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak.
5. Két igazgatósági tag választása.
6. Öt felügyelő bizottsági tag választása. Fiume, 1909. február 19-én.

Az igazgatóság.

NB. Az alapszabályok 10. és 12. §-a értelmében a részvényeket legkésőbb 5 nappal a közgyűlés előtt kell a banknál letenni. Minden öt részvény egy szavazatra jogosít, több mint 40 szavazatot azonban senki sem gyakorolhat.

Lederer penzió Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

VARIETE INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte
Via Alessandrina 3. Kezdetre 9 órakor.

Nemzetközi Panoráma

Fiume, Deák Corso 38.

(a Deák-szálloda mellett.)

Elsőrangú látványosság:

Eredeti színezett művészi fényképfelvételek.

Érdekes és tanulságos. A tanulmányosság részére fontos és kellemes szórakozás.

E héten csudaszép felvételekben

SICILIA

Messina, Palermo s Catánia.

Nyitva reggel 10-től este 10 óráig.

Alulírott egyet a közönség érdekében tudomásul hozza, hogy a jelenleg érvényben levő törvények, illetőleg egy Magyarországon érvényes orvosi oklevél alapján ezen városban kizárólagosan a következő „összes gyógytudományok tudorai”-nak van joguk a fogorvosi gyakorlat üzésére:

Dr. Dalma Dezső
Via Municipio 2. sz.

Dr. Krausz Ödön
Corso 20. sz.

Dr. Krisković Wladimir
Via del Porto 1 sz.

Dr. Pachany Anasztáz
Via Adria 1. sz.

Dr. Zack János
Via della Sanità 2. sz.

Az Országos Stomatológiai Egylet Tengeremléki Osztálya Fiumében

Állást keres

hidegvíz-gyógykezelő, masször és tyukszemvágó. Levelezőlap hívásra magánházhoz is jövök. Cim: Szabó J. Via Cappuccini 2. IV. em.

Gyermektelen házaspár részére 2 egybenyitló szoba és közös konyha márc. 15-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Csinos uri fiu édes asszonyka érdek nélküli szerelmére vágyik. Leveleket „Jó gyerek” jelisével a kiadóhivatalba kér.

Két fiatal ember

jó házikosztot keres.

Ajánlatok „Postaiók 286.” címre küldendők.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio
naponta nagy előadás
Teljesen új műsor.
Csak néhány napig.
Les deux Maximow

Mlle Dezon átváltozó csipketáncosnő, Marchillini Alfréd kómikus, Charly Lilly angol énekesnő és táncosnő, La belle Annette nemzetközi énekesnő, Cis an Dis zenebohócok, Walthon Poldi bécsi szubrett, Les Darcos műtáncosok a párizsi Folies Marignyből, Kosmos nővérek táncosnők stb. stb.

Nagyszerű látványosság!
Kezdete este 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.
Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

Globus

Hirlapügynökség.
Újság-elárulás rögön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után
4% netto kamatot
terít meg felelnek.
A járadékadót a bank önmaga viseli.

Használt és új
zsákok raktára.
Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.
Rupnik Emil
Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.
Telefon 226.

VELENCE

Hôtel Royal Danieli. Elsőrangú ház a Riva Schiavonin. Teljesen újjáalakítva, új fürdő- és toalett-helyiségekkel s remek csarnokkal. Vasúti jegyelárúsító és podgyász-szállító iroda a házban.

Grand Hôtel. A Canal Grande legszebb részében, nagy terrasz-szal, 250 szobával, 30 teremmel, toalett- s fürdő-helyiségekkel. A régi velencei paloták pazar fényével egyesíti a legmodernebb kényelmet. Kétféle francia konyha.

Hôtel Regina (Rome et Suisse). Gyönyörű fekvéssel, terrasszal, téli kerttel, olvasó és dohányzó termekkel, a melyek mind a Canal Grandera tekintenek. — Felhúzó. — Villanyvilágítás s gőzfűtés minden szobán. Teljesen újjáalakítva. — Mérsékelt árak. —

Viktoria szálló. Központi fekvéssel, 2 percnnyire a Szt. Márk tértől. 200 szoba. — Olvasó s dohányzó termek. — Felhúzó. — Gőzfűtés s villanyvilágítás. — Elsőrendű étterem. — Igen mérsékelt árak. — Omnibus az állomásnál.

Beaurivage szálló és penzió. A Riva Schiavoni a Doge palota mellett. Teljesen újonnan felszerelve és hosszú tartózkodásokra minden kényelemmel ellátva. — Mérsékelt árak. —

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnnyire Fiumétől.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

A BREKER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárbova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Deák korzó 30. szám alatt levő

KORONA VENDÉGLŐT

december 1-én átvettem.

Heti étlap: Hétfő: Korhelyleves, Kedd: Pusztai gulyás Szerda: Halak Csütörtök: Székely gulyás, Péntek: hálételek Szombat: Különféle hurkák Vasárnap: Kitűnő töltött káposztát.

Havi étkezők 18 és 20 frt. étlap szerint 24 frt.

Jé magyar konyha! — Hamisítatlan borok! — Kőbányai Polgári Sör!

Tulajdonos: Ladányi György.

SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — VELENCE — San Marco

Az előkelő idegenek találkozó helye.

Luncheon és diner fix áron. — és étlap szerint. —

Tulajdonos: Leopold Alfréd.

Venier Penzió és Vendéglő

Venice Szt. Márktér.

Szobák 2 lírától feljebb villanyvilágítással. Éttermek kilátással a Szt. Márktérre.

— Kitűnő konyha minden órában. —

Procuratie vecchie 105. s. — tulajdonos (a Quadri kávé mellett) Marco Venier.

ABBAZIA

VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül a tenger partján saját fürdővel és kitűnő konyhával. — Mérsékelt árak.

Első fiumei magyar kárpitos és diszitő

Fiume, Corsia Deák 38 és via Serpentina 20.

Modern tükördivánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók.

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszitő és angol börmunkát jutányos árral.

Szives pártfogást kér **Garami József** a budapesti Steinschneider udv. szálló-cég volt munkavezetője.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” immár hatodik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.